EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2020/1845,

14. mai 2020,

tähelepanekutega, mis on biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0034/2020),

A. arvestades, et biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõte (edaspidi „ühisettevõte") asutati määrusega (EL) nr 560/2014 avaliku ja erasektori partnerlusena 10 aastaks, et viia kokku kõik asjaomased sidusrühmad ning aidata liidul saavutada keskne roll täiustatud bioressursipõhiste toodete ja biokütuste teadusuuringute, tutvustamise ja kasutuselevõtu alal;

B. arvestades, et ühisettevõtte juhatuse 14. oktoobri 2014. aasta otsusega vastu võetud ühisettevõtte finantseeskirjade artiklite 38 ja 43 kohaselt koostas pearaamatupidaja raamatupidamise aastaaruande;

C. arvestades, et ühisettevõtte asutajaliikmed on liit, keda esindab komisjon, ning tööstuspartnerid, keda esindab biotoorainel põhinevate tööstusharude konsortsium (BTK);

Üldine teave

1. märgib, et programmi „Horisont 2020" kaudu ühisettevõtte tegevuseks antav maksimaalne liidu toetus on 975 000 000 eurot; märgib, et tööstusharu esindavad ühisettevõtte liikmed peavad ühisettevõtte tegutsemisaja vältel eraldama selle rahastamiseks vähemalt 2 730 000 000 eurot, sh pakkudes ühisettevõtte põhitegevuse rahastamiseks mitterahalist ja rahalist toetust vähemalt 182 500 000 euro ulatuses ning toetades ühisettevõtte lisategevust väljaspool ühisettevõtte töökava vähemalt 1 755 000 000 euro ulatuses mitterahalise osalusega;

2. märgib, et 2018. aasta lõpuks oli 2018. aasta projektikonkursi 101 heakskiidetud toetustaotlusest 19 toetuslepingu ettevalmistamise etapis; märgib lisaks, et 2018. aasta alguseks oli ühisettevõtte programmiportfellis 101 käimasolevat projekti kokku 1 169 osalejaga 35 riigist ja toetuste koguväärtusega 499 000 000 eurot;

3. märgib, et ühisettevõtte eesmärke ei olnud võimalik tavapäraste liidu vahenditega saavutada; märgib, et ühisettevõttel on olnud struktureeriv mõju, sest see toob sektorid ja osalejad uute väärtusahelate kasutuselevõtuks kokku, ning see on suurendanud investeeringuid biotoorainel põhinevate tööstusharude uuenduste arendamisse; märgib lisaks, et ühisettevõtte ülesanne on rakendada innovatsiooni ja teadusuuringute strateegilist tegevuskava, mille on välja töötanud BTK ja heaks kiitnud komisjon;

4. märgib, et edukate liidu rahastatavate projektide puhul on väga tähtis tulemuslik teabevahetus; peab oluliseks suurendada ühisettevõtte saavutuste nähtavust ning levitada teavet nende lisaväärtuse kohta; kutsub ühisettevõtet üles järgima aktiivset kommunikatsioonipoliitikat, s.o levitama oma teadusuuringute tulemusi üldsuse hulgas, näiteks sotsiaalmeedia või muude meediakanalite kaudu, et üldsus teaks rohkem liidu toetuse mõjust, eriti selle mõjust turuleviimisele;

5. palub kontrollikojal hinnata mitterahalise osaluse arvutamise ja hindamise metoodika korrektsust ja usaldusväärsust; palub, et sellise hindamise käigus hinnatakse mitterahalise osaluse menetluse rakendamise suuniste ülesehitust ja usaldusväärsust, et toetada mitterahalise osaluse kavandamis-, aruandlus- ja sertifitseerimisprotsessi;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

6. võtab teadmiseks, et kontrollikoja aruandes ühisettevõtte 2018. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) leitakse, et raamatupidamise aastaaruanne annab ühisettevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga ning toimingute tulemustest ja rahavoogudest sel kuupäeval lõppenud aastal kõigis olulistes aspektides õiglase pildi ning on kooskõlas ühisettevõtte finantsmääruse ja komisjoni pearaamatupidaja vastu võetud raamatupidamiseeskirjadega;

7. märgib, et ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruandest nähtub, et 2018. aasta lõplik kasutatav eelarve sisaldas kulukohustuste assigneeringuid summas 121 231 820 eurot ja maksete assigneeringuid summas 118 126 520 eurot, mille kasutusmäärad olid vastavalt 99 % ja 71 %;

8. märgib, et maksete assigneeringuid kasutati peamiselt 2017. aasta konkursikutsete tulemusena sõlmitud toetuslepingute eelrahastamiseks ja varasemate konkursikutsete tulemusena algatatud projektide vahemakseteks; märgib lisaks, et maksete assigneeringute madalam täitmise määr oli tingitud mõne perioodilise aruande hilinemisest ja kuludeklaratsioonidest, mis jäid toetuslepingutes heaks kiidetud eelarvest oluliselt väiksemaks;

9. märgib, et maksimaalselt 975 000 000 euro suurusest summast, mida liit ühisettevõttele kogu tema tegutsemisaja jooksul eraldada võib, oli liit 2018. aasta lõpuks eraldanud 264 600 000 eurot;

10. väljendab muret selle pärast, et 757 900 000 eurost, mida tööstusharu esindavad liikmed pidid ühisettevõtte põhitegevus- ja halduskulude katmiseks eraldama, teatasid nad ainult 36 800 000 euro suurusest mitterahalisest panusest põhitegevuskulude katmiseks, ning ühisettevõtte juhatuse kinnitusel olid tööstusharu esindavad liikmed eraldanud ühisettevõtte halduskulude katteks 21 200 000 eurot (sellest 9 100 000 eurot rahalise toetusena ja 12 100 000 eurot mitterahalise osalusena);

11. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et ühisettevõte korraldas 2018. aastal ühisettevõtte koosseisu kuuluvate üksuste liikmesuse läbivaatamise ja ajakohastamise, kuna liikmesus on peamine alus tööstusharu esindavate liikmete ühisettevõtte põhitegevusse antava mitterahalise osaluse valideerimiseks ja kajastamiseks; tõdeb rahulolevalt, et sellist läbivaatamist peetakse heaks tavaks ja seda tuleks korrapäraselt läbi viia;

12. peab kahetsusväärseks, et tööstusharu esindavate liikmete poolt ühisettevõtte tegevuskulude katteks makstava rahalise toetuse 182 500 000 euro suurusest miinimumsummast oli 2018. aasta lõpuks makstud kõigest 800 000 eurot, mistõttu 2018. aasta lõpus otsustas komisjon vähendada ühisettevõtte 2020. aasta 205 000 000 euro suurust eelarvet 140 000 000 euro võrra; märgib murelikult, et valitseb suur oht, et ühisettevõtte kavandatud tegutsemisaja lõpuks jäävad minimaalselt ettenähtud rahalised sissemaksed tegemata;

Tulemused

13. märgib, et peamised olemasolevad, ühisettevõttele spetsiifilised tulemusnäitajad leiti olevat kavandatuga kooskõlas; on rahul sellega, et ühisettevõte on tegutsenud tõhusalt ja selle keskmised tulemused võrreldes programmi „Horisont 2020“ kolme peamise tulemusnäitajaga ületavad 2018. aastal seatud eesmärke;

14. märgib murelikult, et finantsvõimendustegur oli 2018. aasta lõpus 1,88, mis ei vasta ootustele; märgib murelikult, et realiseeritud võimendustegur on alates 2015. aastast vähenenud; palub ühisettevõttel võtta meetmeid selleks, et saavutada ajavahemiku 2014–2020 lõikes eesmärgiks seatud võimendustegur 2,86;

15. märgib, et ühisettevõtte konkursikutsed on kõigile sidusrühmadele osavõtuks täielikult avatud; väljendab heameelt ühisettevõtte tõsiste püüete üle teatada oma eesmärkidest ja saavutustest ning teavitada oma ürituste, kohtumiste ja veebisaidi kaudu sidusrühmi Euroopa Liidus projektikonkurssidest;

16. märgib, et ekspertide kinnitusel on ühisettevõte tõmmanud ligi rahuldaval määral parimaid valitud väärtusahelate valdkondades tegutsevaid liidu osalejaid; märgib, et on saavutatud tööstusharude esindajate osalemise hea osakaal – nad moodustavad 61 % osalejate koguarvust; rõhutab, et 54 % kasumit taotlevatest eraettevõtetest on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ning 27 % suurettevõtted;

17. märgib, et 2018. aastal sõlmis ühisettevõte 2017. aasta konkursikutsest tulenevalt 17 toetuslepingut ja 2018. aasta lõpuks oli ühisettevõte sõlminud kokku 82 toetuslepingut; märgib lisaks, et ühisettevõte korraldas edukalt 2018. aasta projektikonkursi; märgib, et 19 väljavalitud ettepanekuga seotud menetlus algatati enne 2018. aasta lõppu;

18. märgib, et 2018. aasta projektikonkursi struktuuri ja ettepanekute järjestamissüsteemi haldamise tõttu jäi üks konkursi kahest juhtteemast rahastamata, olgugi et mõlema teema kohta olid esitatud rahastamiskõlblikud ja väga hea hinnangu saanud ettepanekud;

19. märgib rahuloluga, et 2018. aastal saavutas ühisettevõte oma eri allüksustes mõistliku soolise tasakaalu: teaduskomitees 60 % naisi ja 40 % mehi; riikide esindajate rühmas 59 % naisi ja 41 % mehi; programmiüksuses 61 % naisi ja 39 % mehi; 2018. aasta projektikonkursi hindamisekspertidest 48 % naisi ja 52 % mehi; projektide koordinaatoritest 45 % naisi ja 55 % mehi; ainsaks erandiks oli ühisettevõtte nõukogu, mille liikmetest 20 % olid naised ja 80 % mehed; võtab teadmiseks ühisettevõtte tähelepaneku, et ta ei saa nõukogu koosseisu mõjutada; võtab rahuloluga teadmiseks ühisettevõtte projektidega tegelevate töötajate soolise jaotuse (46 % naisi ja 54 % mehi);

Hanke- ja töölevõtmismenetlused

20. märgib, et 2018. aasta lõpu seisuga oli ühisettevõttes 23 töötajat, mis tähendab, et kõik ametikohtade loetelus ette nähtud kohad olid täidetud; märgib, et 2018. aastal algatati kaks töölevõtmismenetlust, neist üks lepingulise töötaja ja teine ajutise töötaja palkamiseks; märgib siiski, et ühisettevõtte koosseisu täiendati 2018. aastal veel kolme lepingulise töötajaga; märgib lisaks, et 2018. aasta lõpus nimetati ametisse üks ajutisele ametikohale kandideerinu, kes asus tööle 2019. aasta esimeses kvartalis;

Siseaudit

21. märgib, et 2017. aasta novembris korraldas siseauditi talitus kohapealse auditi, mis käsitles biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte sisekontrollistandardite rakendamise piiratud läbivaatamist; märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt näitas 2018. aasta lõpuks kujunenud olukord seda, et enamjaolt oli ühisettevõte sisekontrollistandardeid rakendanud;

22. märgib, et programmiüksus tegi oma sisekontrollistandardite enesehindamise, et hinnata nende rakendamise praegust taset ja uurida, millised tingimused on organisatsiooni sisekontrolli raamistiku kõrgemale küpsusastmele viimiseks vajalikud; märgib, et siseauditi talitus esitas ühisettevõtte sellealase tegevuse toetamiseks kolm soovitust; märgib, et programmiüksus pakkus välja vastavad tegevuskavad ja siseauditi talitus pidas neid probleemide leevendamiseks piisavaks; märgib siiski murelikult, et 2018. aasta alguseks ei olnud need kolm standardit veel täielikult rakendatud;

23. märgib, et iga-aastases tegevusaruandes loetakse peaaegu kõik sisekontrollistandardid rakendatuks või valdavalt rakendatuks ning täielikult rakendamata on veel ainult mõned standardid, näiteks number 8 (protsessid ja menetlused), number 10 (toimepidevus) ja number 11 (dokumendihaldus);

24. võtab teadmiseks, et 2017. aastal käivitas ühisettevõte koos Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi ühise audititalitusega programmi „Horisont 2020“ vahemaksetaotluste juhuvalimi esimese järelauditi; märgib, et auditite teine voor algas 2018. aastal, kuid auditeeritute vähesuse tõttu ei ole veel võimalik järeldusi teha;

25. võtab tunnustavalt teadmiseks kontrollikoja järelduse, et jääkvigade määr jääb allapoole olulisuse piirmäära, moodustades programmi „Horisont 2020“ puhul 0,01 %;

26. märgib, et komisjon viis läbi ühisettevõtte 2014.–2016. aasta tegevuse vahehindamise ja esitatud soovituste järgimiseks on koostatud tegevuskava; märgib, et tegevuskava kohaselt tuli enamik soovituste põhjal võetavaid meetmeid rakendada 2018. ja 2019. aastal ning et mitmed meetmed on juba võetud;

Õigusraamistik

27. märgib murelikult, et kuigi ühisettevõtte vahehindamine viidi lõpule selle õigusraamistikus kindlaks määratud täpset ajakava järgides, ei andnud see niisuguses varases etapis ühisettevõtte otsustusprotsessi jaoks parimat lisaväärtust;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

28. märgib, et ühisettevõte on koos kuue teise ühisettevõttega käivitanud ühise konkursikutse, et valida välja kuni seitse usaldusnõunikku, kes loovad usaldusnõunike võrgustiku; märgib, et selle tulemusena nimetasid tegevdirektorid 2018. aasta novembris ametisse kaks usaldusnõunikku.